

Nr 15.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av visst under vattenfallsstyrelsens förvaltning stående område; given Stockholms slott den 15 januari 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustaf Andersson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 januari 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson.

Med stöd av bemyndigande, som av 1934 års riksdag (skrivelse nr 38) lämnats angående försäljning av tomter och områden från under vattenfallsstyrelsens förvaltning ställda fastigheter, godkände Kungl. Maj:t den 28 maj 1937 en av styrelsen till svenska aeroplanaktiebolaget gjord försäljning av ett till egendomen Älvstad i Trollhättan hörande område om cirka 114,600 kvadratmeter, beläget norr om Stallbacka och Malöga industriområde, jämte å området uppförda byggnader för en köpeskilling av 125,000 kronor.

I skrivelse den 10 november 1942 har *vattenfallsstyrelsen* meddelat, att aeroplanbolaget av det till bolaget försålda området sedermera överlätit den

södra delen till svenska flygmotoraktiebolaget, som därå uppfört byggnader för flygmotortillverkning. Sedan flygmotoraktiebolaget erhållit en mera fristående ledning och dess verksamhet avsevärt vidgats, hade flygmotoraktiebolaget hos vattenfallsstyrelsen hemställt om att för utvidgning av sina anläggningar få förvärva 64,524 kvadratmeter tomtmark, belägen å egendomarna Älvstad och Malöga Kassaregården omedelbart söder om de av flygmotoraktiebolaget tidigare förvärvade markområdena. Efter verkställda avstyckningar utgjordes det område, som flygmotoraktiebolaget nu önskade förvärva, av stadsägorna 41 A, 41 B, 41 C, 58, 59 B, 68 C, 1200, 1202, 1204 och 1205 i Trollhättans stad, vilka stadsägor tillhörde kronan och stode under vattenfallsstyrelsens förvaltning. Området hade å en styrelsens skrivelse bilagd karta angivits med röd färgbeteckning, under det att de av flygmotoraktiebolaget tidigare förvärvade markområdena markerats med blå färgläggning.

Underhandlingar om försäljningen hade, fortsätter styrelsen, förts dels mellan styrelsen och flygmotoraktiebolaget, dels ock mellan styrelsen och den arrendator, till vilken de fastigheter, vari ifrågavarande område inginge, upplåtits på arrende till den 14 mars 1944. Under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande hade styrelsen med flygmotoraktiebolaget träffat ett den 3 oktober 1942 dagtecknat avtal om försäljning av området. Därjämte hade med arrendatorn träffats uppgörelse om viss ersättning för att denne avstode från nyttjanderätten till området. Denna ersättning hade flygmotoraktiebolaget förbundit sig att betala. Försäljningsavtalet finnes bilagt styrelsens skrivelse. Avtalet innehåller bland annat bestämmelse om att de försälda fastigheterna skola användas till industriändamål samt förbehåll om återköpsrätt för den händelse nämnda bestämmelse eftersättes.

Beträffande försäljningsavtalets ekonomiska innebörd meddelar styrelsen, att köpeskillingen vid försäljningen till aeroplanaktiebolaget år 1937 motsvarat cirka 1 krona 10 öre per kvadratmeter. Köpeskillingen vid nu ifrågavarande försäljning, uppgående till 135,500 kronor, motsvarade 2 kronor 10 öre per kvadratmeter. Denna högre köpeskillning betingades av att styrelsen vidtagit anordningar för att förhindra att vid exceptionellt riklig nederbörd det innanför den s. k. profilregleringsvallen belägna industriområdet, varav det till försäljning nu avsedda området utgjorde en del, skulle översvämmas.

Under åberopande av det anförda hemställer vattenfallsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte godkänna det med svenska flygmotoraktiebolaget träffade avtalet.

Departements-
chefen.

Det till försäljning föreslagna området ingår i mark, som avsetts för att tillgodose behovet av tomter för industriändamål eller för egnahemsbyggande i Trollhättan. Jag har med hänsyn härtill icke något att erinra mot områdets försäljning till svenska flygmotoraktiebolaget, som genom detta förvärv skulle erhålla en för sin verksamhet erforderlig komplettering av sitt tidigare markinnehav. Då köpeskillingen, 135,500 kronor, motsvarande 2 kronor 10 öre per kvadratmeter, får anses godtagbar och övriga i köpekontraktet upptagna villkor icke givit mig anledning till erinran, vill jag tillstyrka, att försäljningen kommer till stånd.

Köpeskillingen för tomtområdet, vilket hos statens vattenfallsverk redovisas under konto Fastighetsförvaltning, torde — i likhet med vad hittills pläгат ske vid försäljningar av ifrågavarande slag — i enlighet med av Kungl. Maj:t i brev den 30 maj 1919 och den 29 maj 1931 meddelade bestämmelser böra, sedan högst 15 procent av beloppet tillförts fastighetsförvaltningens driftkonto, ingå i den fond, vilken utgör rörelsekapital för vattenfallsverkets fastighetsförvaltning.

Det av 1942 års riksdag (skrivelse nr 388) lämnade bemyndigandet för Kungl. Maj:t att medgiva försäljning av kronan tillhörig fast egendom är begränsat till försäljningar, där taxeringsvärdet å egendomen utgör högst 25,000 kronor, eller, om taxeringsvärde icke är åsatt, det vid särskild uppskattning utrönta saluvärdet uppgår till högst nämnda belopp. Medan enligt tidigare gällande regler Kungl. Maj:t eller vattenfallsstyrelsen ägde träffa avgörande i fall av förevarande art, måste nu ifrågavarande försäljningsärendet underställas riksdagens prövning. Då det villkorligt ingångna avtalet är förfallet, därest detsamma icke godkännes av Kungl. Maj:t senast den 15 mars 1943, torde ärendet böra bliva föremål för skyndsamt behandling från riksdagens sida.

Jag anser mig i detta sammanhang böra omnämna, att vattenfallsstyrelsen i skrivelse den 10 september 1942 — i samband med framläggande av förslag om delegation till styrelsen av beslutanderätten i vissa markförsäljningsärenden av mindre omfattning i enlighet med vad som förutsatts vid 1942 års riksdags behandling av försäljningsfrågorna — gjort framställning om inhämtande av riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att oavsett värdegräns ensam meddela beslut om markförsäljningar från här ifrågavarande industriområden i Trollhättan. Nämnda framställning, som ännu är föremål för remissbehandling, kan först längre fram upptagas till prövning. Med hänsyn till det nu föreliggande ärendets brådskande beskaffenhet torde detsamma böra föreläggas riksdagen utan avvaktan å ställningstagande till spörsmålet om generellt försäljningsbemyndigande beträffande mark inom industriområdena.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det i det föregående omnämnda, mellan vattenfallsstyrelsen och svenska flygmotoraktiebolaget den 3 oktober 1942 träffade avtalet om försäljning till bolaget av visst markområde i Trollhättan.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fredric Hawerman.
